

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredne ponedeljke in dneve praznikov, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiriso petit-vrste 6 kr., če se cenzurilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3, gledališka stolba.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunajska oficijalna „Wiener Abendpost“ od 13. t. m. pravi, da nij resnična vest, da se hoče glavni kvartir iz Sarajeva v Brod predstaviti. — Filipović ostane v Sarajevu. Samo tako dolgo, dokler bodo trajale operacije ob Savi in severno-zapadnej meji Bosne, bode jeden del glavnega stana z namestovalcem glavnega poveljnika na čelu v Brodu nastanil se.

36. vojna divizija poroča iz Banjaluke 12. septembra: Razoroževanje prebivalstva napreduje i dalje, in so bili kraji Kotor, Skender-Vakuf, Stari-Majdan, Kamengrad in Kokuranac brez upora razoroženi.

Žalibog, da se odbitje generala Zacha pri Bihaču ali Bišću potrjuje. Pa nij čuda, ker „Obzoru“ se piše, da je general Zach imel le 3000 vojakov, ko je Bišće napadel, a o Turkih govori, da so bili 15.000 mož močni. Torej podučeni niso bili naši zadosti.

Stara „Presse“ ima namreč o boji pred Bihačem sledeči telegram: „Dne 7. septembra ob 5. uri zjutraj marširala je brigada generala Zacha od Zavalj proti Bihaču v dveh kolonah čez mejo. Desna kolona, polk Ajroldi št. 23, odrinila je od Skočaja. Leva kolona, rezervni polk Jelačić št. 79, šla je proti Klokotu. Desna kolona napadla je obe šanci na Debeljati, južno-zapadno od Bihača, a leva kolona pa mitnico in pokopališče v katoliški vasi Šegar. Na obeh straneh se je pričel zdaj hud, krvav boj. Obe sovražnikovi šanci na Debeljati je vzel polk Ajroldi dopoldne, a obe so naši morali zopet zapustiti, ker so jih sovražniki neprenehoma napadali, in jim je tudi streliva zmanjkalo. Pozicijo pri Šegarju so Turki trdovratno branili; zvečer so morali naši z napadom prenehati, in se nazaj v Zavalje pomakniti. Mej bojem pri Šegarju in turških utrjenjih prišlo je 250 turških vstaev od Jačiča proti Zavaljem a jih je 3. komp. Gospičanskega deželno brambovskega bataljona pod vodstvom obristlejtenanta Kneževića popolnem uničila. Ista kompanija služila je dobro kot straža pri naših kanjonih in se je izvrstno bojevala. Od Jelačićevega polka so 4 oficirji mrtvi, 7 je ranjenih. Ranjeni so: obristlejtenant Kotović, šolski poveljnik Otošac, ki je uže vsled svojih ran umrl. Od Ajroldijevega polka je 10 oficirjev ranjenih, mej temi tudi polkovni poveljnik. Oba polka izgubila sta blizu 500 mož. Izgube Turkov so velikanske. V boju stalo je najmenj 15.000 Turkov iz Krajine.

Od bosenske meje se piše v „P. L.“: „Govoril sem z nekim katolikom, kateri mi je o vedno bolj razširjajočem se fanatizmu turškem rekel: „Gospodine, rojen sem v Bosni, tu spé tudi moji pradedi, a te dežele skoro ne poznam več. Turki so kristijane vedno so-

vražili in jih zatirali. Ali tako kakor nas zdaj sovražijo, sovražili nas niso še nikdar. Zraven „bega“ je smel čestokrat usesti se kmet, sem in tja podal je beg kateremu gazdi čibuk, in veljavni mohamedani občevali so dobrohotno s kristijanskimi popi in učitelji. Zdaj je to vse drugače postalo. „Hodže“ oznanjujejo proti nam z ostrim jezikom sovraštvo in zaničevanje. V Sjenici je obesil jeden Turek dva kristijanska otročiča na svoj čibuk; v Tuzli je beg Dražić jedno deklico na kose razsekal in v nek sod vrzel. Pred Zvornikom je jeden spalija nekemu Janku Uzeliču glavo odsekal, ter jo je postavil na svojem koruznem polju za strašilo. In to je naravno, ker pobožni Turki pravijo, da taki čini Mohamedu dopadejo.“ Mož je na enak način izgubil svoje jedino dete, in solze so mu oči zalile.

O mestu Travniku v Bosni, kjer leži zdaj naš kranjski polk Kuhn, piše tam vojak v „Edinost“: — Travnik je dolg in ozek z nesnažnimi ulicami, kakor je na Turškem navada, hiše so vse lesene, celo konak, kjer naš poveljnik, princ feldzeugmeister Württemberg z vsem štabom biva. — Okolica je lepa pa rodovitna, ali nij zadosti rok, da bi jo obdelovale, Turek se za zemljo ne peča, on je imel latine in hriščane, (katolike in pravoslavne kristjane), da zanj delajo in mu žepe polnijo. — Nahajejo se veliki gozdi, debeli in stari mecesni, smreke in hrastovi leže po njih in gnjijo, bog ve že koliko let, ker ljudje imajo preveč lesa in kurjave, na kupčijo pa celo nič ne mislijo. Mestno snaženje je izročeno brezštevilnim psom oni žró vsakošno mrhovino, ki v kakem kotu ali pred turško hišo leži, oni zastopajo sanitetni urad.

Iz Mostara v Hercegovini 6. sept.

[Izv. dop.]

O naših bojih v „Cagovini“ dobivate gotovo le malo poročil, in še ta so slaba, vendar se nadejam, da izvedate od domačih svojih rojakov vse novice mnogo natančnejše in popolnejše, nego dunajska „N. Fr. Presse“, katere dopisnik prodaje svojim čitalcem zgolj površne izmišljotine, in kateri se tako silno za svojo kožo boji, da ostaje vedno v varnem zavetju in daleč od bojišča. Tako je bival n. pr. dne 19., 20. in 21. avgusta v Mostaru; baš takisto je bil samo sé svojim visokim duhom navzočen na bojnem polju blagajskem. Da se mu o boji pri Blagaju niti sanjalo nij, razvidi se od tod, da je svojemu listu poročal, ka je 8. kompanija imela samo štiri ranjenike, dočim jaz natanko znam, da je od iste 8. kompanije, katera je brojila blizu 200 mož, prišlo domov jedino 30 mož in en častnik. Evo zatorej jasnega dokaza, kakò se ubogi do-

pisnik mora pomagati z živo fantazijo, ker se preveč boji, da ne bi Turki konfiscirali njega krivega nosu!

Nesrečni boj pri Blagaju je, kakor se sploh trdi, zakrivil sam stotnik, kateri je dne 14. avg. zjutraj šel iz Podvelca proti Blagaju na ogled. Mej potjo ga je ustavila starikava ženica in pokleknila pred njega prosila, naj se umakne, ker je prav blizu velika množica vstaev, katerej se on ubraniti mogel ne bode, a še menj jo more premagati. Stotnik podari skrbnej starki 60 kr., jo potolaži in krene sé svojimi vojaki dalje. In res, komaj četrte ure pozneje jih zajamejo vstaši, in sicer v prav neugodnem položnji. Prvi je pal stotnik Medved (slovenski Štajerec), 1 oficirski namestnik, itd. Jedino onih 31 je, kakor sem bil omènil, srečno uteklo zlej osodi, ter dospelo nazaj v Podvelac.

Boji pri Stolcu, Črnici, Gredi in Kremencu so bil silno grozoviti. Boriti se je trebalo po samih hribih, in to na štirih mestih. Našim je šla zelo trda, in da nij fml. Jovanović pomogel z drugo brigado, bi bil malokedo prišel z bojišča. Pravim spasiateljem imamo nazivati našo težko artilerijo, kajti naši Uhaci-jevci so izvrstno izkazali se pri tej priliki. Kamor je pal naš šrapnel (krogla), povsod je plamenil ogenj kvišku. Domovja so gorela, a prebivalci so v divjih četah letali sem ter tja in klicali na pomoč svojega „Alaha“. Mi smo pri vsem tem razmerno male izgube imeli. V vseh teh dneh so nam jih Turki 9 usmrtili, a 36 ranili. —

Sveta srd poprime človeka, kadar gleda mrtva telesa teh hrabrih naših bojniki strahno oskrunjena. Tu najdeš brezposnika, tam zopet brezočnik, temu so izrezali divjaki srce iz prsij, onemu so izkopali oči. Na levi leži našinec s preko oči potegneno kožo, na desnej štrli kvišku na kol nasajena glava nesrečnika. Večino ranjencev in mrtvacev ti okrutniki do nazaga slečejo, in potem nam čisto nij moči, pozvedeti ime tega ali onega. Posebno je to težavno, ako nema izkaznice (t. j. púšice z imenom in vojnim oddelkom) kak težko ranjeni vojak, kateri časi niti povedati ne more, kam spada in kako se zove. Ob mnogih prilikah sem si uže želel imeti pred soboj ljubljanske turkofile, in jim na taci krajih dokazati z grozodejstvi, da pošten človek njih bratov in prijateljev Turkov niti mej pa sje plemu ubrajati ne more.

J. S.

Mariborska volitev.

Iz slovenje-bistriške okolice 13. sept.

[Izv. dop.]

Zmagali smo Slovenci v Mariboru. In to nas tembolj veseli, ker je tudi naš okraj, dozdaj razvpit zavoljo mnogih v njem nahajajočih se nemškutarjev, pošteno pripomogel k na-

rodnej zmagi, kljubu hudemu pritisku in strastnej agitaciji nemškutarske svojati. Sicer pri volitvah volilnih mož nij bilo čuti niti od ene, niti od druge strani, da bi se agitiralo. A ko so bili izvoljeni možje, so posebno v poslednjih treh dnevih letali nemškutarski agentje od volilca do volilca, znani črešnovski Sorschag je vsacega po trikrat nadlegoval, in bil si je dan pred volitvijo gotov zmage, a prezgodaj se je mož veselil.

Na predvečer se nas je od tod nekaj slovenskih volilcev odpeljalo v Maribor, kjer smo se zbrali v dvorani pri „Stadt Wien“. Prišlo jih je tudi mnogo iz šent lenartskega okraja, tako, da nas je, ko je g. dr. Radaj poprijel besedo, uže kakih 60 odločno narodnih volilnih mož zbranih bilo. Pri „Slonu“ v nemškutarskem zbirališču pa je, kakor smo poizvedeli, le kacij 15 do 20 volilcev se zbralo, ki so se precej spet razšli.

G. dr. Radaj je pozdravljaj volilce, poročal o svojem delovanju v deželni zboru, in potem razvijal obširno program slovenskih poslancev. Govor njegov je bil z velikim zadovoljstvom in pohvalo sprejet od volilcev.

Potem se vzdigne g. Flucher in v kratkih besedah izreče, da on nij govornik, a da obljubi vselej glasovati s slovenskimi poslanci, ter v kmetijskih, občinskih in okrajnih zadevah s svojim svetom po mnogoletnej izkušnji pripomagati, da se preteška bremena olajšajo kmetskemu stanu.

Govorili so še gg. dr. J. Vošnjak, urednik dr. Gregorčec in posestnik Dominik Čolnik, razloživši važnost volitve in dokazavši škodljivost sedaj vladajoče tako zvane „liberalne“ sisteme.

Pevski zbor je še pozno v noč nas razveseljeval z budivnimi narodnimi pesnimi.

Drugo jutro smo se zbirali v magdalenskem predmestju pri krčmi „Stadt Triest“, nemškutarji pa v nasprotni krčmi pri „Slonu“. Tu je nastalo živahno gibanje, in dohajalo je vedno več narodnih volilcev, mej tem, ko je framska godba svirala narodne pesni.

Nemškutarji so svojim ljudem delili bele zelene trake, ter jih usiljevali vsacemu volilcu, kateri jim je blizu prišel. Energičnejši naših slovenskih volilcev pa so se mešali mej nemškutarske, in jim odpeljavali kacega kmetskega moža, katerega so bili uže za svojega šteli nemčurji.

Ob 1/2 10. uri zaigra godba „Naprej za stava Slave!“ in slovenski volilci gredo na volišče, za nami so šli z belo zelenimi trakovi okinčani nemškutarji, a uže tu se je videlo, da je nas veliko večje število.

V prostoru, kjer se je vršila volitev so se postavili slovenski možje na jedno, nasprot niki pa na drugo stran. Volitveni komisar je bil g. okrajni tajnik Blaž Korber, kateremu se mora priznati, da je popolnem objektivno ravnal. Imenoval je tri volilce, mej njimi jednega narodnega v volilno komisijo, štiri pa so imenovali volilci, in sicer vse štiri narodne, ker se je po štenji dokazalo, da imamo večino. Komisija je izvolila za predsednika našega državnega poslanca dr. Vošnjaka, volilca za Tinsko občino pri Slovenskej Bistrici, kateri je najprej v slovenskem in potem v nemškem jeziku nagovoril volilce. Glasovanje se je potem naglo in mirno vršilo. Naša slovenska kandidata sta vedno v glasovih napredovala, od Seidla se je skoraj videlo, da propada, le okrajni glavar Seeder je nekaj več glasov dobil, ker so ne-

kateri župani, da si narodni, iz prevelike bojaznosti za njega glasovali.

Ob 1/2 12. uri naznanja g. predsednik izid volitve, in sta za poslanca izvoljena g. Flucher in dr. Radej. Zdoné gromoviti živioklici, ki se ponavljajo, ko se g. dr. Radej v imenu obeh izvoljenih zahvaljuje za častno zaupanje volilcev.

In zdaj smo odšli v mesto, na čelu godba in mnogo zastav. Na potu skozi mesto je povsod stalo mnogo mestnega občinstva in nas gledalo. V dvorani pri „Stadt Wien“ pa so bile mej tem dolge mize pogrnene, in 120 narodnih mož se nas je vsedlo k banketu, katerega so priredili mariborski rodoljubi. Gostilničar gosp. Wiesthaler postregel nam je z dobro jedjo in pijačo, in vladala je občna radost in navdušenost, katero so poveljevale razne napitnice.

Najbolj se je obnesel pri volitvi šentlenartski okraj, iz katerega so prišli le trije ali štirje nemškutarji. Tudi slovenje bistrški okraj se je bolj držal, kakor je bilo misliti. Dve tretjini volilcev je bilo narodnih, v mariborskem okraju samem pa so tačas še nemškutarji imeli večino, čemur se nij čuditi, ker sta bila kandidata jeden c. kr. okrajni glavar, drugi okrajni načelnik. Pri drugih protivnih kandidatih bi narodna večina bila še večja. V kmetskih občinah tega volilnega okraja je zdaj za vselej konec storjen nemškutarskim kandidaturam, in kakor ostali slovenski Štajer, bo tudi mariborski okraj odslej vedno zastopan po slovenskih možeh. Kdor je bil pri volitvah pred desetimi leti in pri zdanjej, moral je priznati, da je narodna zavest mej prostim kmetskim ljudstvom tako močno povzdignila se, da je vse nemškutarjenje v uradih in šolah bob ob steno.

Celjska volitev.

Iz Celja 13. septembra.

[Izv. dopis.]

Volitve v deželni zbor so tedaj končane, in na celej liniji naša zmaga — slavna zmaga! Od leta 1865 nijmo več povsod na slovenskem Štajerju zmagovali, — letos so zopet naši vrli možaki pokazali, da jim je mar prid in napredek narodov.

Uže dan pred volitvijo zbrali smo se v Celji v gostilnici „pri volu“ narodni volilci, in se tukaj uže osvedočili, da je zmaga naša — nedvomljiva.

Zbrali smo si za predsednika za isti večer gosp. Lipolda iz Mozirja, ki je po kratkem uvodnem govoru dal gosp. drd. Slancu, udu centralnega volilnega odbora v Mariboru, besedo. Gosp. drd. Slanec je znan ne le samo kot izvrsten političen pisatelj, nego tudi kot izvrsten govornik; on se je tudi ta večer tako odlikoval, da so mu mnogobrojni poslušalci, navdušeni po zgovornej besedi, jednoglasno pritrdjevali, in radostno sprejeli nasvetovana kandidata, gg. dr. Dominkuša in profesor Žolgarja. Govornik je posebno poudarjal prisilno ponemčevanje štajerskih Slovencev, in naše slabo gmotno stanje.

Prišli so tudi konjiški volilci k shodu, in ti so izrazili željo, da bi kandidata svoj program razvila.

Takoj vstane g. dr. Dominkuš, ter v daljšem govoru svoje dozdanje obnašanje in delovanje v deželni zboru razjasni, in obeča tudi za naprej zvest ostati svoje zdanjej politiki, ako ga savinjska dolina zopet izvoli. Živahni „živio“-klici kazali so čestitemu rodo-

ljubu, kako iskreno ga ljubi naš narod. Profesor Žolgar je potem tudi v daljšem, jako temeljitem govoru razvil svoj program, zlasti glede šolstva. Kar je profesor Žolgar o okrajnih in krajnih šolskih svētih govoril, so vsi navzočni odobraval, in sprejet je bil tudi on z „živio“-klici za kandidata.

Ker se Konjičani nijso za besedo oglašili, je v končnej besedi g. L. iz Celja še poudarjal okoliščine slovenskega in spodnjega Štajerja sploh, ter obnašanje jednega konjiškega agitatorja — bivšega učitelja — ki je hotel kmetske volilce z lažmi motiti, ostro bičal; — tudi ta govor bil je z odobravanjem sprejet, in predsednik g. Lipold je potem, ker se nihče nij več za besedo oglašil, gg. dr. Dominkuša in profesor Žolgarja za jedina kandidata proglasil, in zaupanje izrekel, da bomo vsi za nja glasovali, ter pogovor sklenil.

Naši vrli pevci so nas še dolgo potem s svojim izbranim petjem razveseljevali, in tudi marsikatera slovenska beseda bila je še v vselej družbi izgovorjena. Drugi dan — to je na dan volitve — so še nekateri nemškutarji hoteli naše volilce motiti, pa — uboge šleve — ne poznajo moža Savinječana, ta stoji zdaj za slovensko stvar trdo in neomahljivo, in se ne dá od nikogar v kozji rok uganjati.

V volilno komisijo je vladni komisar, g. okrajni glavar sam, volil g. Lipolda, dekana Bohinca — ki je bil potem tudi predsednik volilne komisije — in barona Eichalterja; volilci sami pa so izbrali trgovca Širco, župnika Gršaka in župana Goršeka.

Volitev se je redno vrstila, in je na prvoceljski okraj glasoval — većinoma narodno; vranjski in gornjegradski okraj sta jednoglasno, brez izjeme narodno glasovala. Konjiški in šmarski okraj sta većinom nemškutarski, laški većinom narodno glasovala. Naj omenim, da je celo protikandidat g. Požek (Possek), glasoval za dr. Dominkuša, kaj je treba večjega priznanja za pošteno delovanje, nego je tako priznanje celo od strani nasprotnika! Da sta pa znana krčmarja Fervega in cestni Jože, nemškutarski glasovala, zapomniti si je tega treba.

Vitez Berks je nek slovenski pisani program, ki mu ga je znani tukajšnji „Slovenec za vse“ napisal, mej volilce delil, pa to se ve, da brez vspeha; on — se sam imenuje „poštenei Nemec“ — Da je Nemec, to mu verjamemo vsi Savinječanje, a pravimo: naj se pa tudi dá od Nemcev voliti.

Izid volitve je vam znan; dr. Dominkuš je dobil 183, prof. Žolgar 148, Possek 77, Berks samo 27, in okrajni glavar 6 glasov.

Okrajni glavar nij kandidiral, in so mu le nekateri priliznjenci glasove dali; sploh se je okrajni glavar pošteno obnašal, objektivno, ni na jedno, ni na drugo stran.

Ko se je izid volitve razglasil, zadoneli so navdušeni živio klici na naša slovenska poslance.

Pri skupnem obedu potem napivalo se je našim narodnjakom poslancem, tudi našega narodnega starina, prečestitega g. dr. Kočevarja so nazdravljevali; navdušeno so bili sprejeti telegrami, ki so nam zmago od vseh krajev naznanjevali — nepopisljivo veselje je prouzročila vest o slavnej zmagi v Mariboru, in čestitali smo takoj sami zmagovalni slavnim zmagovalcem.

Bog živi naše poslance, in vse njih vrle volilce! Ne udajmo se!

Zadaća hrvatske narodne opozicije.

Zagreb, 8. septembra. [Izv. dop.]

Volitve za deželni zbor trojedne kraljevine so dovršene. Uže pred volitvami se nij moglo dvomiti, da bode narodna ali vladna stranka imela velikansko većino v bodočem saboru; no, da bode opozicija tako desorganizirana, tako nepripravna, a k temu še nesložna stopila v volilni boj, tega nij smo pričakovali. Naša narodna opozicija se niti toliko nij mogla ohrabriti, da bi bila izdala zajednički opozicionelni proglas na narod. Sicer je nekoliko patrijotov bilo povabilo opozicionelne elemente k skupščini v Zagreb; no, sešlo se je bilo žalibože tako malo domoljubov, da se je skupščina morala brez kakega sklepa raziti. To je v resnici nevesel pojav. V ostalem se ne sme misliti, da je narod samo nasproti ciljem hrvatske opozicije tako apatičen, ne, isto velja tudi o vladnej stranki z jednim razločkom, da ima ona več sredstev, s pomočjo katerih lahko reusira, mej tem, ko opozicija le na notranje osvedočenje pojedinih domoljubov apelirati more.

Mi ne moremo verovati, da bi bilo v Zagrebu samo sedem opozicionalcov (toliko se jih je namreč zbralo k skupščini), v Zagrebu, kjer bi vendar smeli pričakovati nekoliko inteligencije. Res je sicer, da Rauchijskim ne tare več naše dežele, in radi tega nij vnemega povoda, da bi se pobudil patrijotizem, a to žalibože le svedoči, da nas le moralni in fizični bič more za nekoliko časa probuditi k zavestnemu življenju; ako tega nij, potem se dalje ne brigamo za naše interese. Lahko bi se reklo, da je samo teh sedem opozicionalcov nezadovoljno z današnjim položajem stvari; nezadovoljnikov je mnogo; a nezadovoljnost še nij prepričanje; tudi je mnogo pasivnih opozicionalcov, a ti najbrže čakajo na zmago opozicije, potem še le kanijo stopiti v javnost, a dosti je tudi takih opozicionalcov, ki uže v naprej zdvojivši o vspehu, nikakove akcije ne značno.

Da se s tako neorganizirano armado ne dobivajo zmage niti v vojnej niti v volilnej borbi, to vé pač vsakdo, in zatorej se ne smemo čuditi, da bode tudi prihodnji naš sabor z malimi izjemami imel isto fiziognomijo, kakor prejšnji. Izmej 75 voljenih poslancev pripada jih 58 k vladnej stranki, in le 17 k opoziciji, ki je pa zopet le v tem složna, da se ima „zdanja vlada“ odstraniti, v ostalem pa 5 srbskih opozicionalcov z našo opozicijo nema nič zajedniškega. No, kljubu temu sme opozicija z izidom volitev vendar še zadovoljna biti. Kakor sem uže omenil, priborila si je 12 mandatov, in to je za prvo zadačo njeno nekaj. Do zdaj namreč opozicija nij mogla v deželnem zboru postaviti samostalnih predlogov; zdaj jej bo to mogoče, zdaj bo lahko pri vsakej priliki samostojnije poprijela parlamentarno inicijativo, lahko bode v deželnem zboru načela opozicije razpravljala, ter jih tudi branila. Zadaća državopravne opozicije bode za zdaj: v deželnem zboru točko za točko njene programa pribaviti v veljavnost, in tako narod hrvatski s cilji in opravljanimi zahtevanji opozicije sprijazniti. S tem načinom bode terrain za prihodnje čase dobro pripravila, ter čim preje popolno zmago omogočila. Utelovljenje Krajine, zjedinjenje Dalmacije in Reke, to so točke, katerih se mora opozicija čvrsto držati, da čim preje podere uže onako trhlo tvrdnjo vladne stranke.

Državopravna opozicija pozna te točke, ter ima v svojem programu potrebno orožje, da si končno zmago lahko osigura.

A tudi izven sabora mora opozicija z besedo in pismom delovati o tem, da se načela njena mej narodom ukoreninijo in udomačijo, da se bode v vseh krogih naroda hrvatskega spoznala korist in potrebnost opozicije. Poleg tega mora vlado kontrolirati; opozicija mora biti sicer blaga, ali ostra in vstrajna, ona mora biti opominjajoča vest vladi, katero njena stranka v ničem ne kontrolira, ter s tem načinom ustavno državo v absolutno pretvara. Opozicija ima za svoje delovanje široko polje, žetiti je le, da bi ga tudi dobro obdelovati umela.

Še nekaj. Sedanji čas je za nas Slavjane poseben važen, rešava se važno iztočno vprašanje. Človek bi mislil, da bode vsaj ta moment našel Slavjane, kojih se stvar ne posredno tiče, složne, za vsaki slučaj pripravljene, ali „der grosse moment findet ein kleines geschlecht“; niti sedaj, ko nam gre tako rekoč za kožo, se ne moremo ogniti nesrečnega, za nas Slavjane pogubnega, domačega prepira. To je jako, jako žalostno! Početkom meseca avgusta prinesla je novosadska „Zastava“ članek, v kojem pozivlje Hrvate, naj bi se v očigled preteče nevarnosti pomirili s Srbi, ter potem oboji, z zjedinjenimi močmi, delovali v lasten prosep, delovali na to, da Bosna ne postane magjarska, nego slavjanska. A kaj so odgovorili naši Hrvati? Morebiti z obema rokama poprijeli se stavljenega poštenega predloga? Kaj še? Sklicali so sicer sestanek v „Obzorovo“ redakcijo, da se odloči, kaj treba odgovoriti na srbski predlog, no premda jih je nekoliko (mej njimi tudi dr. Rački) bilo za to, da se Srbom poda roka v pomirjenje, znal je vendar vsemožni g. M. to zaprečiti, in tako je potem „Obzor“ srbski predlog odbil. Kak utis je to na Srbe napravilo, to si lahko mislite. No, našim šovinistom to še nij bilo dosti; da se še bolj ostentativno pokaže naša dobra volja za spravo, izvolila je opozicija (v sovrastvu do Srbov sti hrvatska opozicija in narodna stranka tako čudno složni) znanega neprijatelja Srbov in Slovencev dr. A. Starčevića, ki mimogrede bodi rečeno, Srbe in Slovence popolnem negira, za poslanca v deželni zbor. Odkrito rečeno: mi smo prijatelji narodne hrvatske opozicije, dokler se bode držala svojih prvotnih slavjanskih načel, in zatorej se bojimo, da ne bi morebiti s časom s pravega pota zabredla, ker je na tako polzskem potu, kakor ga hodi dr. Starčević, prav lahko mogoče. Zlražbe nikdar in nikjer niiso koristile, posebno bi pa nam Jugoslovanom v sedanjem času bile pogubne. N—č.

Kranjski deželni zbor.

(1. seja 12. septembra.)

Po slovesnej maši v stolnej cerkvi so se zbrali ob 11. uri poslanci v dvorani deželne redute. Navzočnih je bilo 33. Nenavzočni so bili knezoškof, dr. Vošnjak, Šavnik in dr. Schrey.

Nemškutarski poslanci so zasedli prostore na levi in v centru, narodnjaki sede na desnej strani.

Deželni načelnik vitez Kalina nastopi v uniformi z ordui okinčan.

Deželni glavar nosi Leopoldov orden. Vitez Kalina se poslancom predstavi kot cesarjev namestnik kranjske dežele. On pravi, da je v

kratkem času svojega bivanja na Kranjskem, to res krasno deželo iskreno ljubiti in izvrstno može nje, sosebno njih značaja spoštovati začel. Sinovi te lepe dežele, pravi, se ravno zdaj na klic cesarjev na bojišči trudijo z velikansko požrtvovalnostjo, slavnim avstrijskim zastavam pridobiti nove slave. Deželni predsednik potem obeta, da bode vlada zahteve dežele podpirala in da bode on, kolikor se bode od njega zahtevalo, z veseljem sodelaval. —

Deželni glavar Kaltenegger potem stori obljubo, potem pozdravi deželne poslance, katere prosi naj „složno“ i enih mislij (! z nemškutariji?) sodelujejo na korist dežele. Deželni glavar se potem tudi spominja naših hrabrih sinov, ki so na bojišči priborili uže slavne zmage, in izreče upanje, da ne bodo prebivalci kranjski opešali podpirati zapuščenih žen in družin na boj poklicanih vojakov. Gotovo, pravi govornik, združujemo se vsi v gorkeje molitvi, da bi bilo kmalu konec boja, da ne bi bilo treba novih žrtev. Deželni glavar se potem spominja, koliko različnega dela čaka deželnega zbora, in s kakimi petimi slovenskimi besedami za nameček sklene svoj govor s tem, da zakliče cesarju „hoch“ in „slava“, s katerim klicem se poslanci skladajo. Potem store poslanci obljubo in volita se za verifikatorja Dežmann in Potočnik, za reditelja dr. Zavinesek in dr. Poklukar. Narodni poslanci se nijso volitve udeleževali, nego oddali većinom bele liste. Prihodnja seja bode v ponedeljek.

Galerije so bile polne poslušalcev. Na rezerviranej galeriji je bila žena deželnega načelnika in nekaj dam kranjskega plemstva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Glede zidanja železnice *Sisek-Noví*, katero želi cesar in vsak pravi rodoljub avstrijski (ki nema nemških, prusijanskih ali magjarskih skrivnih planov) ne gre stvar nič naprej dozda. Magjari se protivijo. „Naplo“ obsoja ogersko vlado, ker je v tem oziru nekoliko uže podajala se, z besedami: „Zares s strašno brzino pada ogerska vlada na polzlih tleh slovanske politike vedno nižje.“

Pri *deželnih volitvah* na Štajerskem je izgubila 12. t. m. nemška ustavoverna stranka tri mesta. Njena glasila javkajo o propadu svoje stvari, ki je le naraven in pravičen.

Gališki deželni zbor se je tudi 12. t. m. odprl z navadnimi formalnimi govori.

Vnanje države.

Grecija vse tako dela, kakor za vojsko zoper Turčijo. „D. Z.“ se brzojavlja iz Aten: Večji del posadke na otoku Krfu je šlo na tesalsko mejo, da pomnoži tam grško vojsko.

Ruskega vojnega ministra glasilo „Invalid“ tudi poroča, da se bode ruska vojska preuredila in preorganizirala. Bataljon pešcev, ki je dozda štel 800 — 1000 moč, bode na 1500 povišan. S tem bode Rusija 250.000 več aktivne armade imela. Artilerija dobi vse skozi nove, daleč noseče kanone. Tudi se bode vsako leto za 70.000 več rekrutov nabralo. „S temi naredbami, pravi Invalid, bode Rusija v malo letih imela armado dveh milijonov bojevalcev.“

Iz *Berlina* poroča „Nat. Ztg.“ in v „Deutsche Mont. Blatt“, da je Bismark v kopelji Gostinu dva večera pogovarjal se s Senyeyjem in se temu politična važnost pripisuje. Bismark se je baje prepričal, da bi bil Sennyej „vreden“ in Nemčiji simpatičen naslednik Andrassyjev. — Kaj uže Bismark pri nas ministre zbira? Še nijmo nemški vazali!

V *nemškem* državnem zboru, ki se je v Berlinu ravno kar odprl, sedi 1 general lejtenant in 1 polkovnik, 1 poslanik, 7 ministrov,

11 vladnih predsednikov, 7 vladnih svetovalcev, 41 sodnikov, 24 odvetnikov, 7 državnih pravdnikov, 3 deželni direktorji, 15 deželnih svetovalcev, 13 profesorjev, 8 županov, 4 gm nazijalni direktorji, 5 zdravnikov in 34 uradnikov lastnih kategorij. Duhovnov je 24, ren tirjev je 26, največ pa posestnikov, namreč 106. Pisatelj in novinarjev je 13, trgovcev 34, rokodelci 3 in 1 knjigotržec.

Iz Londona se telegrafira 11. sept.: Denes je v rudniku za kamneno oglje v Abercarne pri Newportu v grofiji Monmouth dogo dila se eksplozija. V jami je bilo 370 ljudi, od teh se je samo 80 rešilo jih.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Ptuj 14. septembra. Pri današnjem volitvi za mesta in trge Ptuj, Ormož, Središče, Ljutomer in Rogatec je dobil patrijotični (v zadnjem dopisu iz ormoške okoli ce v „Slovenskem Narodu“ priporočani) kandidat **Kada** 127 glasov, kandidat ultranemške stranke, Kaiserfeld, pa je ostal s 73 glasovi v manjšini.

Domače stvari.

— (Goriški deželni zbor) se je tudi 12. sept. odprl in neke odbore volil. Nij določeno bilo, kedaj ima prihodnjo sejo. Z ozirom na branje hoče še ta mesec seje skleniti.

— (Domačega polka Kuhn) rezervna bataljona sta v petek jutro prišla iz Trsta v Ljubljano, jeden ostane tu, drugi pojde v Kam nik v garnizono.

— (Profesor Jenko) je iz Kranja prestavljen na c. kr. gimnazijo v Gorico.

— (Valvazorja) je izšel in se razdaje te dni od založnika tiskarja Krajca v Novem mestu 41. zvezčič.

— (Dr. A. Eger), bivši profesor v Ljubljani, postal je namesto umrlega dr. Mit teisa vodja terezijanske gimnazije na Dunaji.

— (Bolnih in ranjenih vojakov) so v četrtek iz Ljubljane 300, in iz Maribora, Ptuja itd. 200 odpeljali v Iglavo na Morav skem.

— (Umrli) je v šent-Vidu poleg Zatičine v petek 6. t. m. pri svojih domačih v Gabru previden s sv. zakramenti, pridni in zmožni ljubljanski bogoslovec I. leta g. J. Golf.

— (Shod čebelarjev) je denes 15. t. m. v Trnovem na Notranjskem po litanijah.

— (Poskušen samomor.) V sredo hotel se je nek deželen brambovec samega sebe ustreliti. Krogla mu je šla skozi život, in rana je nevarna.

— (Iz Mokronoga) se piše „Slov.“ 10. sept.: V soboto 7. t. m. je nekemu po sestniku, ki se je komaj pred jeunim letom naselil v Brunivasi pri Mokronogu, pogorelo vse poslopje. Goreti je začelo v kozolcu, ki je bil ravno poprej na novo z žitom napol nen. Kako je ogenj nastal, se ne ve. — V ponedeljek 9. t. m. pa je bil zopet potres, in sicer dvakrat zapored ob 1/4 na 6 in 3/4 na 7, vendar ne tako močan, kakor poprej. Večkrat se sliši podzemeljsko bobnenje, ki navadno potrese spremlja.

— (Popravek.) V zadnji številki v dopisu „iz Ljubljane“ je pomota. Me učitelj, ki so glasovali za predlog učitelja Škrbinca, naj se bere mesto imena Kuster, J. Čerin; učitelj Kuster niti v deželno učiteljsko skup ščino delegiran nij bil.

Tuji.

12. septembra:

Evropa: Dolenc, Samokez iz Trsta. — Schleyer iz Grada.

Pri Slonu: Obergföll iz Kočevja. — Loschan iz Dunaja. — Harter iz Grada. — Gutman, Sancin iz Trsta. — Hartl iz Dunaja.

Pri Maliču: Glas iz Dunaja. — Dragovina iz Trsta. — Kršesadlo iz Dunaja. — Schuster iz Krškega. — pl. Langer iz Gorenjskega. — Humer iz Grada. — Doehmal iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Schmith, Testa iz Trebiža. — Strobl iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 14. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 7 gld. 15 kr.; — reš 4 gld. 88 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 4 gld. 23 kr.; — pros 4 gld. 39 kr.; — kornuza 5 gld. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 15 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — g. vedna ne kilogram 54 kr.; — telečnine 56 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 42 kr.; — slame 1 gld. 34 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 14. septembra

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	60 gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	65	„
Zlata renta . . .	71	60	„
1860 drž. posojilo . . .	110	75	„
Akcije narodne banke . . .	792	—	„
Kreditne akcije . . .	252	75	„
London . . .	116	55	„
Napol . . .	9	32 1/2	„
C. kr. cekini . . .	5	55	„
Srebro . . .	100	10	„
Državne marke . . .	57	40	„

Štev. 542.

(304—1)

Razpis učiteljskih služeb.

V tukajšnjem šolskem okraju so sledeče učiteljske službe za letno plačo III. vrste in stanovanjem v naravi ali pa postavnim odškodovanjem izpraznene:

1. Služba jednega učitelja v Brezovici.
2. Služba jednega učitelja v Podgradu (Castelmurovo).
3. Služba jedne učiteljice v Jelšanah.

Pri teh šolah je učni jezik slovenski. Prosilci naj svoje po postavi 3. novembra 1874 dokumentirane prošnje, ako so v službi, potem predpostavljene oblasti, sicer naravnost, najpozneje do

10. oktobra t. l.

le-sem predložijo.

C. k. okrajni šolski svet v Voloski, dne 8. septembra 1878.

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da bode z današnjim dnevom zopet začel črevlje izdelavati, in se priporoča svojim prejšnjim prijateljem, znancem, in sploh vsemu p. n. občinstvu, da ga z mnogim naročiom počasté. — Izdelaval bode vse trdno, lepo in po niski ceni. Moja prodajalnica je na starem trgu, tik prodajalnice g. Klobučarja Zupančiča štev. 1, kjer prodajam tudi raznovrstno usnje.

Tomaž Volta,

(301—2)

trgovce z usnjem in črevljar.

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trnovo št. 2, zaloga vseh potrebščin za urade in knjižništvo; zaloga navadnega, pisarniškega in zavijalnega pa-pirja. Vse potrebšchine za mejeve (inženirje), sil-karje in risarje. Najnovejša v konferenčni za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisarni papir, visitne karte in pi-senske zavite. (158—80)

Karel S. Till

Fani Jugovic,

izprašana učiteljica za laščino, prične s 16. sept. t. l. podučevanje v laščini in francoščini po skušeno pri-pravnej metodi in z zelo ugodnimi pogoji.

Natančno naj se blagovoli poizvedeti na Bregu št. 16, v III. nadstropju. (302—2)

Instruktor.

Dijak ljubljanske višje gimnazije, popolnem zmo-žen slovenskega, nemškega in hrvatsko-srbskega jezika, išče službo domačega učitelja; isti podučuje v vseh predmetih gimnazije in glavne šole, ter je pripraven tudi posebej v hrvatsko-srbskem jeziku in njega literaturi podučevati. Honciar zmeren. Tudi za hrano in stanovanje.

Več pove iz prijaznosti uredništvo „Slovenskega Naroda“.

Marko Wir empfehlen geschätzt. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Bettelager, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Nagla in gotova pomoč zoper boleznj v želodci.

Dr. Rose

kretilni balzam,

najboljše in najizdatnejše sredstvo za

ohranitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čistoče sokov in krvi ter za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zaloga: v Ljubljani pri lekarni-čarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus Birschtz; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarne in večje prodajalnice ma-terijali v Austro-Ogerskeji imajo zaloge tega kre-tilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Spornergasse Nro. 205—III. in Prag.

Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokochestiti gospodi!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v že-lodcu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je nekdo opozoril na Vašo zdravilo „dr. Rose kretilni balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže dober vseh in ko sem še nadalje rabil Vaš balzam, so bolečine v želodcu uže popolnem izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najprisrčneje, in naj-toplejšje priporočujoč „dr. Rose kretilni bal-zam“ vsem bolnim v želodcu, se beležim z odličnim spoštovanjem

(85—13)

F. Standigl.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanim dobite vsake velikosti in mére

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

(293—6)